

Gean en haar vader op zijn zelfgebouwde duurzame zeilschip *Ecolution*

Wubbo Ockels was in 1985 de eerste Nederlander in de ruimte.

Gean schreef een boek over haar vader Wubbo Ockels

‘Het heeft me verrast **hoe trots** mijn vader op mij is’

W

Wubbo Ockels is ruimtevaarder, milieuvorvechter, kernfysicus, en hoogleraar. Een man met een interessant leven, waarin hij bovendien meerdere malen de dood in de ogen keek. Stof genoeg voor dochter Gean om een prachtig boek te schrijven: een reis door de tijd en langs bijzondere gebeurtenissen.

Wubbo Ockels:

"Dat mijn dochter een boek ging schrijven over mij, dat was boffen. Een pareltje in de reeks mooie levenskansen en -momenten. Samen als team op reis: op zoek naar het verleden, le temps perdu, naar belangrijke plekken en daar het ophalen van de belangrijkste gebeurtenissen. Het is iets wat ik alleen niet gauw doe, maar nu wel. Met mijn dochter. Dat is mooier, warmer, met meer inhoud."

Uit De zeven levens van Wubbo Ockels (voorwoord).

Voor Gean Ockels was haar vader vroeger 'de man die er nooit was'. "Wat er niet is, mis je ook niet," zegt ze nu. "Maar achteraf realiseer ik me dat ik ben geworden wie ik ben juist omdat er vroeger geen vader thuis was. Ik heb Wubbo pas later - en helemaal het afgelopen jaar - beter leren kennen, maar openheid is er wel altijd geweest tussen ons. Vanaf mijn twaalfde nam Wubbo me twee keer per jaar mee uit eten, het 'vader-dochterdiner' noemen we dat. Heel chic. Terwijl we praatten

over de grote onderwerpen in het leven heeft hij me niet alleen geleerd om vrouw te zijn, maar kwamen ook alle andere privé-zaken op tafel, zonder taboes. Dat ging er soms zó heftig aan toe dat ik weleens dacht: laten we dit half jaar maar eens overslaan. Maar die etentjes staan wel centraal in onze relatie. Zonder die diners met hem had ik dit boek niet kunnen schrijven. Toen we samen op reis waren voor dit boek zei Wubbo soms: 'Voor mij is dit een verlengd diner.'"

Heb je er vroeger als meisje hinder van ondervonden dat je de dochter van een alom bekende astronaut was?

Gean Ockels: "Ja, ik heb er best mee geworsteld om altijd op de tweede plaats te staan. Het is moeilijk om precies terug te halen hoe ik me toen voelde, maar ik weet wel dat ik me bijvoorbeeld niet graag met mijn achternaam voorstelde. Als ik iemand een hand gaf, zei ik: 'Gean.' 'Gean, wie?' vroegen ze dan. Dan mompelde ik er nog iets achteraan. Daar ging ik vrij ver in. Juist omdat er mensen waren, vriendjes en vriendinnetjes, die meer in mijn vader waren geïnteresseerd dan in mij. Op de lagere school wilden vijf jongens verkering met me. Maar wel op één voorwaarde, dat ze een foto met handtekening van mijn vader kregen. Toen ik zei dat ze dat konden vergeten, haakten ze alle vijf af. Onschuldig achteraf, maar toen best pijnlijk. Want een van die jongens vond ik erg leuk..."

Wubbo Ockels:

"Ik was onder de indruk van de zorgvuldigheid en toewijding van Gean, die alles uitzocht, mijn uitspraken checkte en me als een gids meenam naar een aantal belangrijke momenten in mijn leven, zodat ik deze opnieuw kon meemaken. Die gezamenlijke reizen en bijbehorende gesprekken hebben mijn relatie met haar verrijkt. Echt een overstijgen van de generatiekloof."

Gean, in het dagelijks leven werkzaam als bureauredacteur/websitebeheerder, schrijft al haar hele leven. En de brandende ambitie om daar ooit iets mee te doen is nooit gedoofd. "Ik ben aan wel drieduizend verschillende dingen begonnen," zegt ze. "Vooral romans. Er is één verhaal, over een weesmeisje, dat ik al zes jaar aan het ontwikkelen ben. Ik verzin eindeloos verhalen. Daarom ben ik ook Engels gaan studeren en heb ik later, op de filmacademie in Amsterdam, het vak van scenarioschrijven geleerd. Maar dat vind ik een te lastige wereld om goed aan de bak te komen. Dus dacht ik: ik ga weer aan een roman beginnen. Nou, en toen kwam Wubbo."

Van wie was het plan om een boek te gaan schrijven afkomstig?

"Daar zijn de meningen over verdeeld. Wubbo zegt dat het mijn idee was en volgens mij kwam het plan van Wubbo. Iemand anders wilde aan de hand van de bouw van het zeilschip *Ecolution* het le-

vensverhaal van Wubbo vertellen. Vond ik wel een leuk idee, zei ik tegen hem. En ergens in dat gesprek vroeg Wubbo mij: 'Wist je dat ik in mijn zesde leven zit?'

'Zesde leven, hoezo zesde leven, wat is dat nou weer?', vroeg ik. Toen somde hij alle ongelukken op die hij heeft overleefd. Ik zei meteen: 'Dat is dus een inte-

ressant gegeven voor een boek.'"

Het idee komt dus van jou.

"Oké, Wubbo gaf de voorzet en ik kopte 'm in, laten we het daar maar op houden. Zo is het begonnen. Dezelfde avond nog, in hetzelfde gesprek, hier bij mij op het dakterras in Delft, zei ik tegen hem: 'Misschien zou ik dat boek wel willen schrijven.'"

Wubbo Ockels:

"Ik hou van haar, ik ben zo trots als ik lees wat zij heeft opgeschreven. Niet trots op mezelf, maar trots op de waarde die zij toevoegt. Ik voel het boek als een overdracht van levenservaring. Niet alleen van mij naar mijn dochter, maar ook omgekeerd. Ik heb meer over Gean geleerd en ben nog blijer dat zij mijn dochter is."

Het boek is een zoektocht naar het verleden van Wubbo, een reisverslag ook, geschreven in de ik-vorm. Gean: "De vorm van het boek was voor mij onmiddellijk duidelijk. Ik heb ook meteen tegen Wubbo gezegd: 'Ik ga niet zomaar een biografie schrijven. Dat kunnen journalisten veel beter.'"

Het is ook een spannend jongensboek geworden, geschreven door een vrouw.

"Dat ligt een beetje besloten in het onderwerp. Ik heb zelf het idee dat het boek mooi in balans is tussen het jongensachtige en het vrouwelijke. Daarom heb ik tijdens onze reizen ook bewust doorggevraagd naar emotionele zaken, bijvoorbeeld naar de kind/ouder relatie. Het boek mocht niet alleen maar over raketten en vluchtschema's gaan." ▶

Wubbo Ockels (64) was de eerste Nederlander in de ruimte (*Spaceshuttle Challenger*, 1985). In 1973 studeerde hij cum laude af in natuur- en wiskunde en later was hij onder meer als hoogleraar verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen en werkte hij mee aan het Spacelab-programma van de ESA en NASA. In 2000 ontving hij de Gouden Generaal Snijders-medaille voor zijn inzet voor het wekken van belangstelling voor de ruimtevaart onder jongeren. Tegenwoordig is hij als uitvinder bezig met duurzaamheid.

Hoe moeilijk was het om als dochter over je vader te schrijven, om dat van elkaar te scheiden?

"Bij bepaalde onderwerpen was dat best lastig. Helemaal als het ging om de moeilijke vragen, om de vraag of hij eigenlijk wel vader wilde worden bijvoorbeeld. Maar ik wilde het wel doen. Bovendien had ik een soort verborgen agenda, wilde ik weten wat hij allemaal deed toen hij niet bij ons thuis was. En wat daar nou allemaal zo vreselijk belangrijk aan was. Het beeld dat daaruit naar voren kwam, is dat van een man die nauwelijks rekening houdt met anderen. Als je met Wubbo meegaat, is het dikke pret. Als je thuisblijft, ben je er niet bij. Je hebt alleen iets met Wubbo als je samen met hem bent. Anders niet. Zo gaat hij met mensen om. Hij heeft enige moeite met het sociale aspect."

Wubbo Ockels:

"Gean heeft zich niet ingehouden, geeft zichzelf ook bloot, en dat maakt het boek zo waardevol. Haar reflecties, haar indrukken, haar kijk op haar vader, haar kijk op haar eigen leven..."

De eerste keer dat vader en dochter samen op reis gingen voor het boek, was in april 2009. "Ik was ook nog eens hartstikke zwanger," zegt Gean. "Mijn zoontje is eind juni geboren en tijdens mijn zwangerschapsverlof heb ik het verhaal uitgewerkt."

Onderweg, tijdens één van hun vele reizen, leerde Gean haar vader niet alleen in persoonlijk opzicht beter kennen, ze kon zijn gedrag ook beter analyseren. Gean: "Zo ben ik erachter gekomen dat Wubbo slecht tegen autoriteit kan, voor zover ik dat nog niet wist. Hij gaat met iedereen in discussie. Het is bijvoorbeeld heel moeilijk om samen met hem een vliegtuig in te stappen. Er is altijd wat met de douane, of bij de bodyscan. Hij weigert bijvoorbeeld stelselmatig om zijn laptop uit de tas te halen. Hij wil dat zijn laptop in z'n tas blijft, dus wie ben jij dan om het tegendeel te beweren..."

Zijn houding naar jou is tijdens het schrijven van het boek wel veranderd, hij stelt jou niet langer voor als z'n dochter, maar als z'n dochter die een boek over hem schrijft.

"Hij is echt heel trots. Dat heeft me wel verrast. Wubbo begint te pas en te onpas over het boek. Tot aan de doop van zijn zeilschip toe. In zijn toespraak refereerde hij aan een nieuw leven en zo kwam hij alweer snel bij het boek uit. Overal waar hij komt, maakt hij er reclame voor. Erg grappig. En het vervult mij zelf ook van trots dat hij zo reageert. Wubbo heeft mij een boek gegeven om te schrijven."

Wubbo Ockels:

"Het is ook heerlijk je eigen kind te bewonderen. Ik ben trots op het resultaat en zie niet op tegen de openbare onthulling van mijn leven. Ik gun haar dat. Het voelt goed, mede door haar."

Waar de astronaut Wubbo Ockels al jaren tot het verleden behoort, is de uitvinder Wubbo Ockels het laatste decennium opgestaan. In zijn hoedanigheid als hoogleraar duurzame ontwikkeling ontwikkelde Ockels diverse projecten zoals een zonnewagen, de laddermolen (een vliegersysteem om energie te winnen), een 'superbus' en de *Ecolution*, een volledig selfsupporting zeilschip.

'Wubbo heeft nog wilde plannen, hij is altijd bezig. Volgens hem wordt het leven steeds mooier, leuker en beter'

"Wubbo is druk bezig met het ontwikkelen van positieve dingen, gericht op de toekomst," zegt Gean. "Hij maakt zich zorgen. Maar zijn motto luidt: optimisme is een verantwoordelijkheid. Na zijn ruimtevluchten zei hij: 'Ik heb met mijn eigen ogen gezien hoe fragiel de aarde is, dus ik heb de verantwoordelijkheid om daar iets mee te doen.'"

Wubbo voelt zich getuige en daar moet hij wat mee, dat is zijn grote missie."

Hij vindt ook dat Nederland in vergelijking met andere Europese landen achterloopt op het gebied van duurzame energie.

"Ja, en dat irriteert hem dus. De manier waarop we met het milieu omgaan doet hem echt pijn. Nederland schoon in 2050, daar leeft hij voor. De technologie is voor handen, de oplossingen zijn er, maar er wordt niet voor gekozen. Dat is dus irritant, dat begrijp ik ook wel. Maar ja, hoe zeg je in Nederland 'nee' tegen een bedrijf als Shell? Dat gaat dus niet. We blijven naar het verleden kijken en niet naar de toekomst. Dat botst allemaal keihard met de opvattingen van Wubbo, die zegt: 'Het moet echt anders.'"

Wubbo Ockels:

"Het is een heerlijk, bijzonder gevoel door je eigen dochter te zijn erkend. Niet dat ze alles van mij goed vindt, nee, zeker niet – ze zei een keer spontaan: 'Ik zou nooit met je getrouwd kunnen zijn.' Maar de combinatie vader-dochter is een nieuwe ervaring rijker."

De vijf ongelukken in het leven van Wubbo Ockels, de vijf lagen waarin het boek van Gean over haar vader is opgebouwd, vijf levensbedreigende situaties variërend van een vliegtuigcrash tot een ernstige ziekte zullen we verder onbesproken laten. "Ik houd er als verhalenschrijver, en zeker als scenarist, erg van om structuren te verzinnen," zegt Gean. "De ongelukken in het leven van Wubbo zijn een boeiende kapstok gebleken. Alle verhalen hebben ook een duidelijk voor en na, want alle incidenten hebben zijn leven beïnvloed. Zo gaf Wubbo zelf duidelijk aan. Dat maakte het voor mij extra interessant."

Het is eigenlijk een wonder dat hij nog leeft, als je het onheil allemaal op een rij ziet staan.

"Ja, er heeft duidelijk een engeltje op zijn schouder gezeten. Maar zijn verschillende bijna-doodervaringen zijn wel heel uiteenlopend, dus zo kan het gebeuren dat ik nu opeens alles weet over bacteriële infectieziekten én over het onderlinge communicatiesysteem op een luchthaven."

Had jij het idee dat Wubbo behoefte had om zijn verhaal te vertellen?

"Ja, hij had er echt zin in. Wubbo houdt er normaliter niet van om terug te kijken. Maar voor dit project was hij continu aan het vertellen. Zowel het vliegtuigongeluk in Lille als z'n hartaanval op kantoor blijken wel degelijk sporen te hebben nagelaten. Dat zijn echt twee grote klappen geweest."

Wubbo Ockels:

"Ik heb een boek dat mij veel waard is. Als ik het lees, is het net of er een nieuw leven aan mij is toegevoegd. Misschien wel het begin van mijn zevende leven. Hartelijk dank, lieve, lieve dochter."

De toekomst, het zevende leven van Wubbo Ockels, speelt zich – waarschijnlijk, want met hem weet je het nooit zeker – af aan boord van de *Ecolution*, het duurzame zeilschip dat Ockels niet alleen zelf ontwierp, maar ook mede zelf bouwde. Het is daarom ook dat Ockels

interview: mark van den heuvel, fotografie: hennette lohman

wel eens 'de Nederlandse Al Gore' wordt genoemd. "En dat vind ik eigenlijk wel een mooie benaming," zegt Gean.

Wat zal de toekomst hem brengen? Volgt, na het avontuur in het heelal, nu een lange zeiltocht om de wereld?

"Ja, ik heb geen idee of het allemaal doorgaat, maar zulke wilde plannen heeft hij wel. Wubbo is geen rustige man, hij is altijd bezig. Altijd door, altijd door, altijd door... Of ik het een vervelend idee vind, als hij zou weggaan? Ja, dat wel. Maar het heeft geen enkele zin om het hem uit zijn hoofd te praten. Terwijl ik best mijn twijfels heb. Volgens Wubbo wordt het leven steeds mooier, leuker en beter. Maar hij wordt natuurlijk ook een dagje ouder. Normale mensen richten daar hun leven een beetje op in, maar daar doet Wubbo dus niet aan. Dat heeft alles te maken met zijn instelling, hij ziet het wel als hij er is."

Willen jouw zoontjes later ook astronaut worden?

"Ik heb nog geen idee. Maar van mij mogen ze. Ze mogen alles worden wat ze willen. Al probeer je dat als moeder natuurlijk altijd een beetje te sturen..." ■

De zeven levens van Wubbo Ockels van Gean Ockels is vanaf 15 september verkrijgbaar. Uitgeverij Bert Bakker, € 18,95. Voor meer informatie over Wubbo Ockels en zijn werk: www.ockels.nl

Nu in de winkel: de glossy WUBBO. Een eenmalig populair -wetenschappelijk tijdschrift met thema's als ruimtevaart, toekomst, duurzaamheid en Wubbo zelf natuurlijk